

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קכז

אם לא התחיל להשתמש מהתבן או התבואה שבאוצר, אסור לו להתחיל בשבת להשתמש בו, אבל מותר לו לעשות שביל ברגלו (= שמפנה ברגלו לכאן ולכאן בדרך הילוכו) בכניסתו וביציאתו.

תבואה צבורה (= מוכח שהוקצתה לאוצר), לדעת רב אחא אם לא התחיל להאכיל ממנה לבהמתו בערב שבת אסור להשתמש בה בשבת. ורבי שמעון מתיר.

שיעור 'תבואה צבורה' הוא לתך (= חצי כור), אבל פחות מכך אינו נחשב לאוצר.

הגמרא מסתפקת האם ההיתר לפנות ארבע וחמש קופות הוא דווקא כשהוא מפנה בארבע או חמש קופות עצמם, שאז הוא טורח לפנות רק ארבע או חמש פעמים, אבל אסור לו לפנות את אותה הכמות בכלים קטנים שאז הוא טורח ללכת ולפנות יותר מארבע וחמש פעמים, כיון שלמעט בהילוך עדיף. או שעדיף למעט בטורח כובד המשא, ואם רוצה יכול לפנות את אותה הכמות בכלים קטנים, אף שבכך הוא טורח ללכת ולפנות יותר מארבע וחמש פעמים.

הגמרא מסתפקת האם ההיתר לפנות רק ארבע וחמש קופות הוא גם כשיש לו הרבה אורחים, או שכשיש לו הרבה אורחים מותר לו לפנות יותר. ואם תאמר שיותר לו לפנות יותר מפני האורחים, האם אדם אחד יכול לפנות את כל הקופות או שכל אחד ואחד מפנה לעצמו (כיון שזו טרחה מרובה שאחד מפנה לכולם).

הגמרא מביאה מימרות בגודל מעלת הכנסת אורחים, והדן את חברו לכף זכות.

למדנו במשנה לעיל אלו דברים מותר לפנות, הגמרא מבארת מדוע מותר ומה החידוש:

מפנים תרומה טהורה: למרות שהיא נמצאת אצל ישראל האסור באכילתה מותר לו לפנותה, כיון שהיא ראויה לכהן ואינה מוקצה.

מפנים דמאי: למרות שאסור לאכול דמאי (= פירות שנקנו מעם הארץ, וחכמים הצריכו לעשרם שוב שמא העם הארץ לא עישרם, ואסור לעשר בשבת) מותר לו לפנותה, כיון **(המשך בדף הבא ↓)**

(המשך מדף קודם ↑)

שהוא יכול להפקיר את נכסיו ולהיות עני, והתירו לעניים לאכול דמאי משום שרוב עמי הארץ מעשרים.

מפנים מעשר ראשון שניטלה תרומתו: להבנת הענין נבאר את סדר הפרשת תרומות ומעשרות:

1. לאחר הקצירה, הדישה, והמירוח חל חיוב הפרשת "**תרומה גדולה**" - שמוציא מהתבואה אחד מחמישים ונותן לכהן. **2.** אח"כ מפריש "**מעשר ראשון**" - עשירית ממה שנשאר, ונותן ללוי. **3.** אח"כ מפריש "**מעשר שני**" - עשירית ממה שנשאר ומעלהו ואוכלו בירושלים, או שמחלל אותו על מעות ואת הכסף מעלה לירושלים וקונה בזה מאכלים ואוכלם שם. **4.** הלוי מפריש "**תרומת מעשר**" - עשירית ממה שקיבל, ונותן לכהן.

המשנה עוסקת במקרה שהלוי הקדים לקחת את ה"**מעשר ראשון**" בשיבולים, דהיינו לפני שהתבואה עברה מירוח, והכהן עדין לא לקח את ה"**תרומה גדולה**" (שניתנת לכהן לאחר מירוח), ואח"כ הפריש הלוי "**תרומת מעשר**" ונתן לכהן. במקרה כזה עדיין ה**תרומה גדולה** נמצאת בתוך התבואה של הלוי, שהרי הופרש מהתבואה זו רק **מעשר ראשון** ו**תרומת מעשר** ולא תרומה גדולה. המשנה מחדשת לנו שמותר לו לפנות, כיון שהתורה פטרה אותו מלהפריש תרומה גדולה.

מפנים מעשר שני והקדש שנפדו: כפי שהסברנו למעלה, ניתן לפדות תבואה או פירות של "**מעשר שני**" על מעות, ואז התבואה או הפירות יוצאים לחולין ואת המעות מעלה לירושלים. כשהבעלים פודים מעשר שני או הקדש עליהם להוסיף חומש (= להוסיף עוד חמישית על השווי של התבואה). המשנה מחדשת לנו שהחומש לא מעכב את הפדיון, והמעשר שני (או ההקדש) מותר באכילה, ולכן מותר לפנותם כיון שהוא לא מוקצה.

מפנים תרומוס יבש מפני שהוא מאכל לעיזים: דווקא יבש אבל לא לח, מפני שהוא מר והעז לא אוכלת אותו והוא מוקצה.